

АЛЕКСАНДЪР С. ПЕЙЧИЧ

Институт за литература и изкуствознание – Белград

✉ sasa.pejcic@yahoo.com

ПАТРИАРХАЛНАТА КУЛТУРА В ЛИТЕРАТУРНИТЕ ПРОИЗВЕДЕНИЯ НА ЛЮБЕН КАРАВЕЛОВ НА СРЪБСКИ ЕЗИК

В текста се разглежда сравнително статусът на патриархалната култура в разказите и романа на сръбски език на Любен Каравелов и при сръбските разказвачи. В примерите от текстовете се посочват различните, невсекидневни патриархални обичаи, свързани с встъпването в брак, както и онези, които са установени и които се оценяват критически, особено в романа „Крива ли е съдбата“ и в разказа „Наказал я е Бог“. Посочва се и отстъпването от патриархалните норми в разказа из живота в Нови Сад „Сока“. Отделно се разглежда и намерението на автора, идеологията на разказвача и влиянието на новите културни течения в тогавашна Сърбия. На разказите и романа от сръбския (белградския живот) се противопоставят разказите на Каравелов от българския живот („Главчо“).

Ключови думи: Каравелов, сръбска и българска проза, патриархат, реализъм, култура

Aleksandar S. Pejčić

Institute for Literature and Art – Belgrade, Serbia

✉ sasa.pejcic@yahoo.com

THE PATRIARCHAL CULTURE IN LITERARY WORKS OF LJUBEN KARAVELOV WRITTEN IN SERBIAN LANGUAGE

The paper comparatively considers the status of patriarchal culture on the example of Karavelov's literary works in Serbian and Bulgarian languages, also on the examples of literary works of Serbian writers (Laza Lazarević, Jovan Ilić, Jovan Sterija Popović, Bora Stanković). Patriarchy in the literary works of Ljuben Karavelov is not marked as a repressive social pattern under the direct rule of men, but as a cultural model that is above the sexes, which gradually disrupts it. Violations of certain customary norms, primarily betrothal customs, are the result of a poetic deviation and hints of upcoming social (and even family) changes, which concern both the emancipation of women and the problems of educational patterns. Patriarchal culture models that considerably shape urban life, on the background of Central European and Western European civilizational influences, were also considered.

Keywords: Karavelov, Serbian and Bulgarian prose, patriarchate, realism, culture